

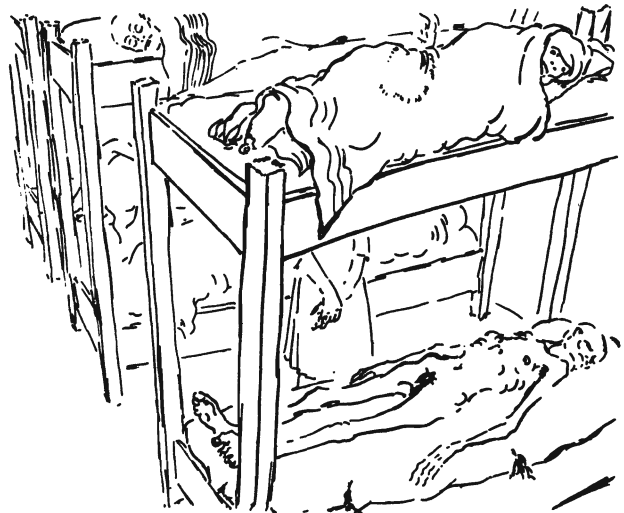
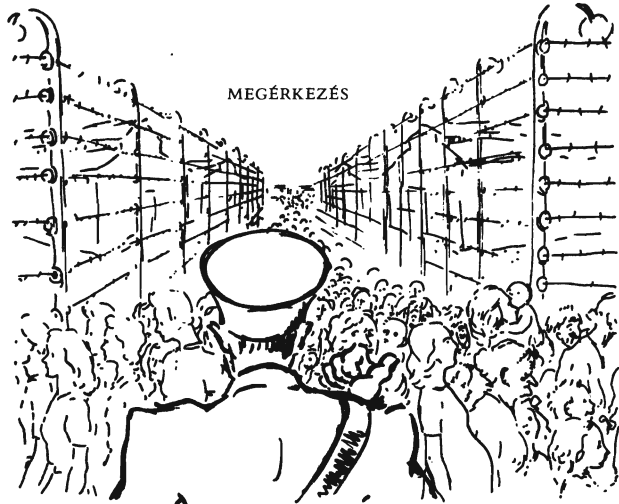
AUSCHWITZ: NŐI TÁBOR

1920. november 11-én születtem Budapesten. Édesapám tanár, édesanyám egy magán elemi iskola igazgatója. Most már régóta mindketten nyugalomba vonultak.

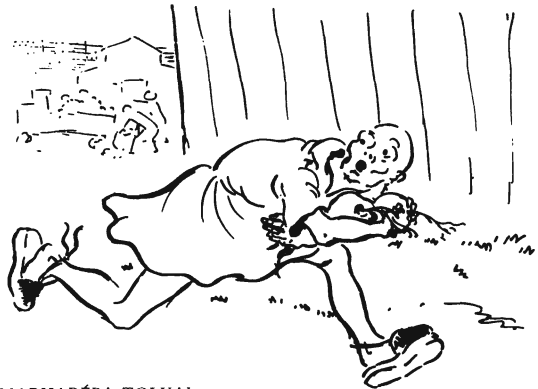
Egészen kicsi gyerekkorom óta rajzolkok. Ezt a hajlamot édesapámtól örököltem, aki komolyan foglalkozott a festéssel, és családjában több kitűnő művész és műgyűjtő akad. Első „festőművészi” sikeremet négyéves koromban arattam. Ekkor rendezte a Gyermektanulmányi Társaság Nagy László vezetésével a „Tehetséges gyermekek és ifjak kiállítását”-t. Bár úgy tervezték, hogy hét éven aluli gyerekek munkáit – mint még érdektelenekeket – nem állítják ki, az én különleges, ösztönös rajzaim annyira meglepték a zsűrit, hogy velem kivételt tettek.

Az elemi szüleim iskolájában végeztem. Azután az állami gimnáziumba kerültem. Végül az olasz gimnáziumban érettségiztem 1939-ben. Mindeddig nem tanultam még festeni. Persze amikor csak szerét ejthettem, rajzoltam, szinte ugyanazzal az ösztönösséggel, mint azelőtt. Közben itt-ott arattam egy-egy „csodagyerek”-sikert. Komoly tanulásra azonban csak az érettségi után került sor. A numerus claususra való tekintettel igen kevés reménnyel bár, de mégis jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskola felvételi vizsgájára. Az eredményhirdetésre – gondolván, hogy úgysem érdemes – el sem mentem. Csak másnap tudtam meg, hogy felvettek.

A Főiskolán négy évig Kandó, majd egy évig Szőnyi osztályán dolgoztam. Kétségtelenül sokat tanultam ezekben az esztendőkből, de bizonyára többet és szabadabban fejlődtem volna, ha nem nehezedik rám állandóan és nyomasztóan annak a tudata, hogy társaim között én vagyok az egyetlen zsidó. Ez akkor nem is tudatosult bennem. Most utólag látom így. A művészi tanulmányok végzése mellett megszereztem a középiskolai rajztanári oklevelet is a Főiskolán. Az utolsó vizsgámat 1944 májusában már sárga csilaggal ékesítve tettem le.

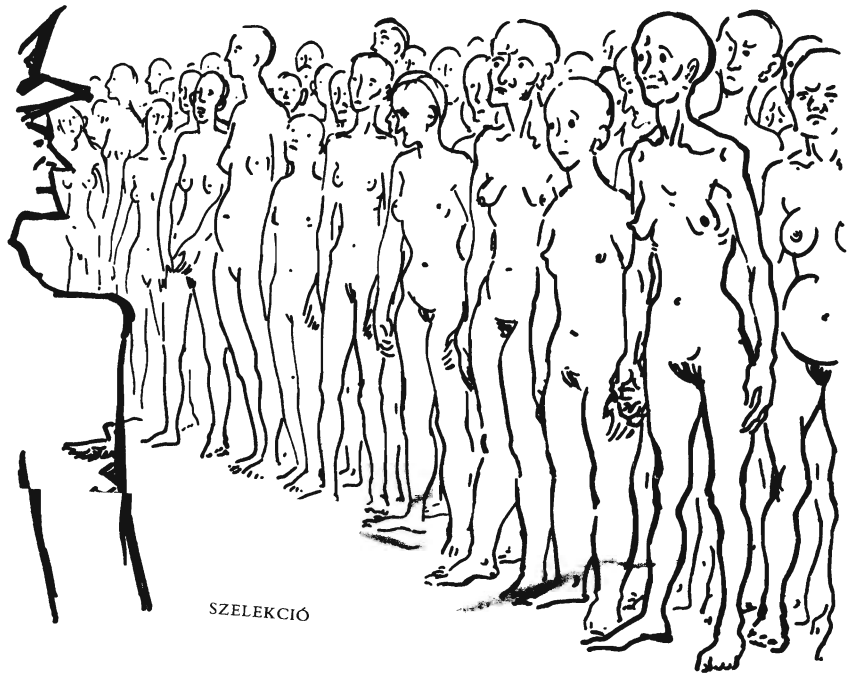

ELHELYEZKEDÉS ÉJSZAKÁRA

MARHARÉPA-TOLVAJ

A vizsga után – az akkori viszonyoknak megfelelően – hadiüzemben: egy szapangyárban dolgoztam mint segédmunkás. 1944. július 3-án a Soroksári úton elmentek a csendőrök, és néhány napon belül Auschwitzba kerültem. A deportálásán töltött évről ez a rajzsorozat származik. 1945. július 6-án érkeztem végül haza. Megtaláltam szüleimet, kik eltűnésük pillanatától hazaérkezésemig semmit nem tudtak rólam. Ők maguk is végigcsináltak egyet-mást: gettót, bombázást és menekülést. Most, kifosztva és kibombázva hazatérve, örülünk annak, hogy vagyunk, hogy együtt vagyunk. És sokszor megkérdezik magunktól: való volt-e igazán az, hogy megadtuk a halálunkat, hogy végigjártuk – legalábbis azt, ami engem illet – azt hiszem, erősebbek lettünk általa.

SZELEKCIÓ

ÖSSZEBÚJVA

KÓRHÁZ

SZELEKCIÓ UTÁN